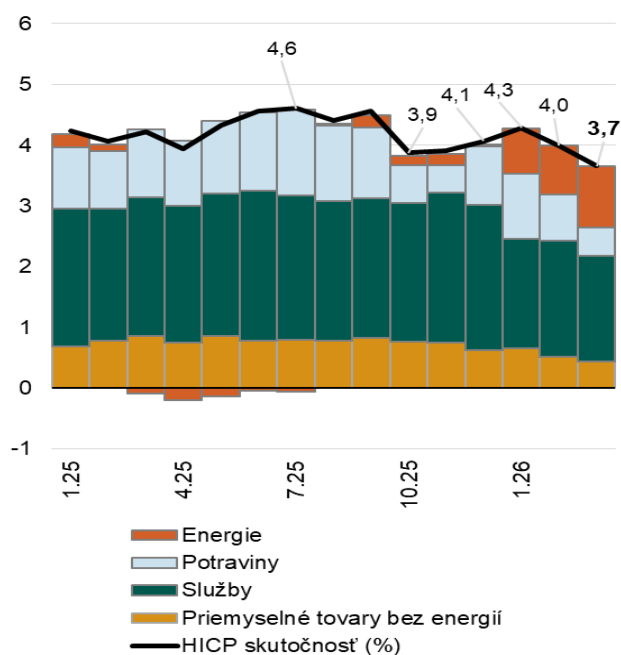

Inflácia vďaka potravinám prekvapivo spomalila

Rast cien sa v marci spomalil viac, než sme predpokladali, vďaka prekvapivo výraznému medzimesačnému zlacneniu potravín. V porovnaní s prvými dvoma mesiacmi roka, keď sa inflácia nachádzala nad našimi očakávaniami, ide o zreteľnú zmenu.

Podľa [rýchleho odhadu inflácie meranej indexom HICP](#) sa celková cenová hladina v marci nezmenila, čo ale medziročnú mieru inflácie stlačilo na 3,7 % (graf 1). V porovnaní s očakávaniami jarnej predikcie NBS bola nižšia o zhruba pol percentného bodu (graf 2) najmä vďaka potravinám.

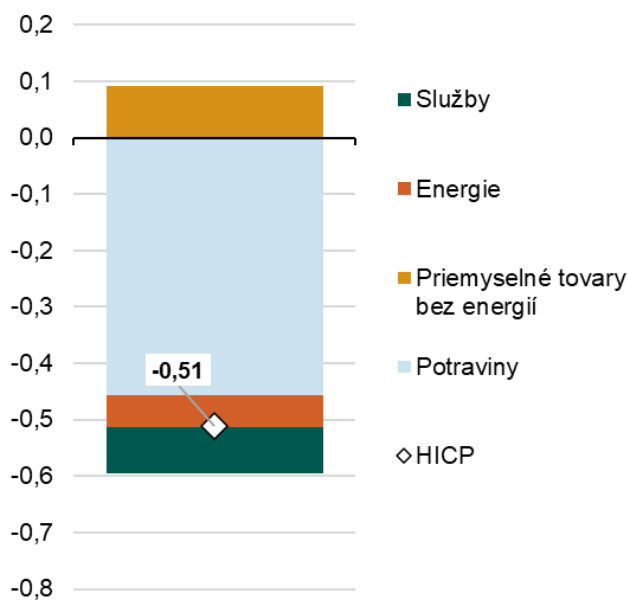
Graf 1
Flash inflácia HICP a jej štruktúra
(medziročná zmena v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS

Poznámka: Výpočty nie sú očistené o vplyv zmeny daní.

Graf 2
Štruktúra marcovej chyby jarnej predikcie
(príspevky v p. b.)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS

Ceny potravín (spolu s tabakovými výrobkami, ktoré Eurostat v rýchлом odhade neuvádza samostatne) v marci prehĺbili predošlý výrazný medzimesačný prepad. Po februárovom znížení o 0,6 % klesli v marci dokonca o percento, čo predstavuje najväčšie mesačné marcové zlacnenie potravín od vstupu do eurozóny (graf 3). Keďže ceny tabakových výrobkov by pre zvýšenie daň z tabaku mali v tomto roku skôr rásť a vojna v Iraku tlačí ceny agrokomodít nahor, marcový vývoj je o to prekvapivejší. Na druhej strane, dva po sebe nasledujúce mesačné poklesy cien potravín pravdepodobne aj kompenzovali výrazné, vyše dvojpercentné zdraženie z úvodu roka. Ďalším vysvetlením pre netypický marcový vývoj môžu byť výraznejšie predveľkonočné úpravy cien. Prvé tri mesiace tak priniesli z historického pohľadu netypické až extrémne cenové výkyvy. Rýchly odhad neposkytuje podrobnejší pohľad do štruktúry vývoja cien potravín. Avšak údaje z elektronických pokladníc naznačujú, že v marci rovnako ako vo februári zlacneli najmä oleje, tuky a výrobky z mlieka, ku ktorým sa tento raz pridalo aj ovocie. Napriek marcovému neočakávanému poklesu predpokladáme, že rast cien potravín sa v nasledujúcich mesiacoch zrýchli k hodnotám bližším odhadu jarnej predikcie najmä v dôsledku drahších agrokomodít a prenosu vyšších cien energií do spotrebiteľských cien.

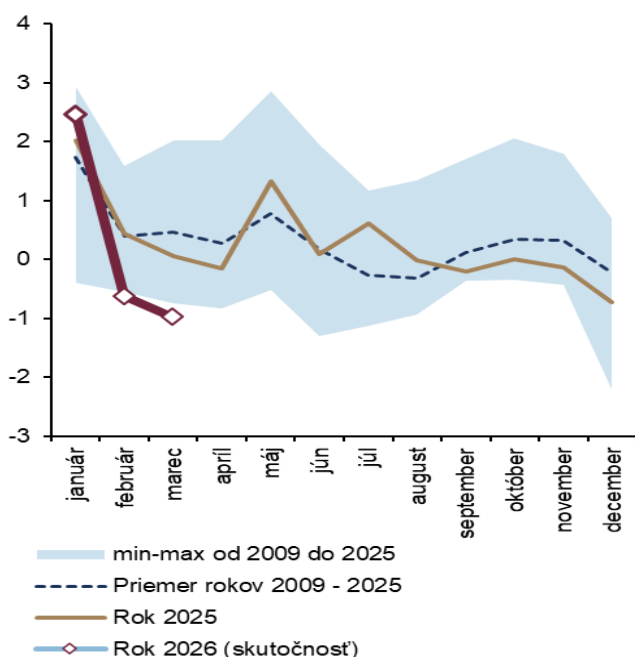
Útok na Irán, ktorý spôsobil skokový nárast cien energetických komodít, sa zatiaľ prejavuje v inflácii v menšej miere než v okolitých krajinách či iných členoch eurozóny. Ceny energií na Slovensku v marci v porovnaní s februárom vzrástli na základe rýchleho odhadu o 0,7 %, čo je pravdepodobne výsledkom snahy vlády tlačiť rast cien pohonných látok. Ceny benzínu

Rýchle komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov úseku menovej politiky a bankových obchodov (UMB). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „Analytici NBS“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

a nafty tak zatiaľ neodrážajú v plnej miere výpadok v dodávkach ropy na svetových trhoch, ktorý je dôsledkom pokračujúceho konfliktu v Perzskom zálive. Aktuálne ceny na čerpacích staniciach sú na základe údajov Európskej komisie v priemere nižšie ako v okolitých krajinách (graf 4). Prispieva k tomu najmä samotná cena pohonných látok bez daní, keďže dane na pohonné látky sú na Slovensku vyššie ako v okolitých krajinách (okrem Rakúska). Dá sa však očakávať, že finálne dáta, ktoré budú zverejnené v polovici apríla (zahŕňujúce údaje za vývoj cien energií aj z konca marca), budú na vyšších úrovniach.

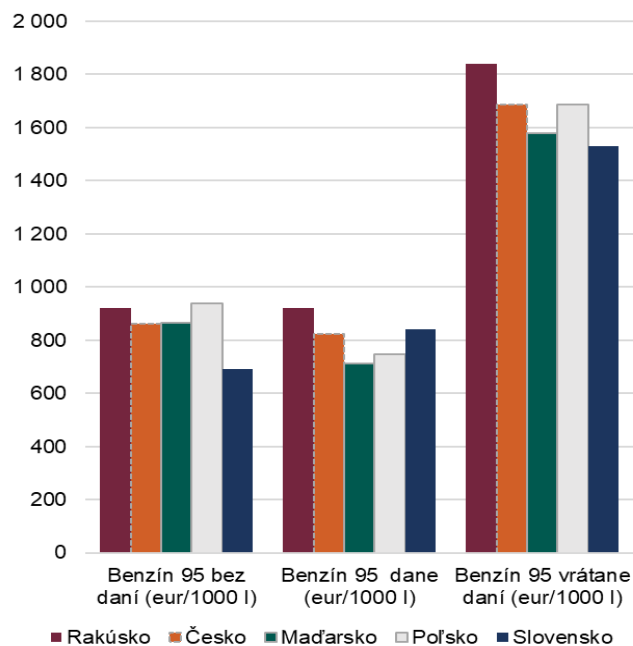
Tempo rastu cien služieb a bežných tovarov v obchodoch sa spomalilo. Prispieva k tomu zvyšujúca sa neistota pri rozhodovaní domácností o spotrebiteľských výdavkoch, slabnúci rast miezd a odznievanie efektu vlaňajšieho zvýšenia dane z pridanej hodnoty, ktorý sa v marcových štatistikách ešte naposledy prejavil.

Graf 3

Rozptyl medzimesačného vývoja cien potravín (%)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS

Graf 4

Priemerné ceny benzínu na Slovensku a v okolitých krajinách (eur/1000 l)

Zdroj: Európska komisia, výpočty NBS k 23.3.2026

Branislav Karmažin
info@nbs.sk